

Ministry of Cooperation | सहकारिता मंत्रालय
Government of India | भारत सरकार

NCCT CO-OP NEWS BULLETIN

Date: 08.03.2024

Sr No	Date	Publication	Edition/Language	Page no.	Circulation
1.	05-03-2024	Satara Today	Satara/Marathi	Online	
2.	06-03-2024	Sahakar Bhoomi	Andhra Pradesh / Telugu	6	
3.	06-03-2024	Sahas Varta	Satara/Marathi	4	12000
4.	06-03-2024	Lok Prabhat	Satara/Marathi	3	10000
5.	07-03-2024	Tarun Bharat	Satara/Marathi	10	35000
6.	08-03-2024	Assam Post	Guwahati/English	7	57000
7.	08-03-2024	Indhra Prabha	Telangana/Telugu		1,00000

Publication:	Satara Today	Edition: Satara	Online
Published Date:	March 5, 2024		

The news is about Mann Deshi Mahila Sahakari Bank in Satara, Maharashtra, the first Co-operative Bank For Women In Rural India

<https://sataratoday.com/post/90922>

माणदेशी बँकद्वारे मायक्रोफायनान्स आणि प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून हजारों महिलांचे सशक्तीकरण

सातारा : आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाच्या निमित्ताने, वित्तीय समावेशकता आणि सर्वसमावेशक दृष्टिकोनामुळे ग्रामीण महिला उद्योजकांचे सशक्तीकरण कसे होऊ शकते, याचे एक उत्तम उदाहरण म्हणून सातार्यातील माणदेशी महिला सहकारी बँक समोर येते. 1997 मध्ये एका साध्या नकारामुळे क्रांतीची ठिणगी पडली. कांताबाई या ग्रामीण महिलेला एक साधे बचत खाते काढण्यास नकार देण्यात आला. त्यामुळे खेड्यांमधील महिला उद्योजकांना मिळणाऱ्या आर्थिक सेवांमध्ये प्रचंड अंतर अधोरेखित झाले. या घटनेने प्रेरित होऊन चेतना सिन्हा यांनी माणदेशी महिला सहकारी बँक या केवळ महिलांसाठी असलेल्या अनोख्या सहकारी बँकेची स्थापना केली.

थोड्याच काळात माणदेशी महिला सहकारी बँक - 'महिलांनी, महिलांसाठी चालविलेली बँक' एक - क्रांती बनली.

केवळ 1300 पेक्षा जास्त महिलांनी आपली बचत जमा करण्यापासून सुरुवात झालेल्या माणदेशी बँकेचा 750 गावांमधील 30,000 पेक्षा जास्त सदस्यांना सेवा पुरविण्याएवढा विस्तार झाला आहे. तिच्या आठ शाखांमधून आर्थिक प्रशप्तीचे मार्ग उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. या बँकेच्या 8 शाखा आहेत - म्हसवड, गोंदवले, वडूज, दहिवडी, सातारा, लोणंद, धायरी आणि कामोठे (नवी मुंबई). तिने 2022-23 मध्ये 248.72 कोटी रुपयांचा व्यवसाय गाठला. तो आर्थिक वर्ष 2021-2022 पेक्षा 215.65 कोटीपेक्षा 15.33 टक्के अधिक होता. बँकेचा निव्वळ नफा 2021-2022 च्या तुलनेत 2022-2023 मध्ये दुपटीने वाढून 60 लाख रुपयांवर पोचला. बँकेत मार्च 2023 च्या अखेर 76 कर्मचारी होते. आर्थिक साक्षरतेचे महत्त्व ओळखून माणदेशी बँकेने रोकडरहित (कॅशलेस) बँकिंगला प्रोत्साहन दिले आहे. वापरकर्त्याला अनुकूल उपाय पुरवून सोयीस्कर, सोयीस्कर, प्रतिनिधी-आधारित डिजिटल बँकिंग सेवा दिली आहे.

त्यांच्या एका सर्वात परिणामकारक उपक्रमातून ग्रामीण बाजारपेठेतील महिला विक्रेत्यांच्या गरजा थेट पूर्ण करण्यात येतात. या बँकेची अशा प्रकारची पहिलीच घरपोच रोकड प्रवाह सुविधा हजारो महिलांना खेळते भांडवल उपलब्ध करून देते. त्यातून सकाळी कर्ज घेऊन संध्याकाळी त्यातील काही भागाची परतफेड केली जाते. अशा रीतीने व्यवसाय सुरळीत चालण्याची खात्री होते.

आर्थिक समावेशाच्या पलीकडे, माणदेशी फाउंडेशन ही बँकेची पालक संस्था ग्रामीण महिलांसाठी विशेष व्यवसाय शाळा चालवते. या कार्यक्रमांचा 480000 हून अधिक महिलांनी लाभ घेतला आहे. त्यांच्या वार्षिक उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली आहे आणि त्यांना त्यांचा व्यवसाय स्थापित करण्यासाठी आणि वाढवण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळाली आहेत.

बँकेचे चेंबर ऑफ कॉमर्स धोरणात्मक बदलांसाठी समर्थन देऊन महिलांचे आणखी सशक्तीकरण करते. त्यांना नवीन बाजारपेठांमध्ये प्रवेश करण्यात आणि समयस्कांसह नेटवर्कमध्ये मदत करते. तसेच महिलांच्या नेतृत्वाखालील व्यवसायांना यशस्वी होण्यासाठी सहाय्यक वातावरण वाढवते. याशिवाय त्यांचे कम्युनिटी रेडिओ स्टेशन महिला उद्योजकांच्या यशोगाथा प्रसारित करते. त्यातून इतरांना आपल्या स्वप्नांचा पाठपुरावा करण्यासाठी प्रेरणा आणि प्रोत्साहन देते.

माणदेशी महिला सहकारी बँकेचा बहुआयामी दृष्टिकोन हा ग्रामीण महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी एक आदर्श आहे. केंद्रित आर्थिक समावेशन, कौशल्य विकास आणि बाजू मांडण्याचा ग्रामीण भारतातील महिलांसाठी अधिक समावेशक आणि न्याय्य भविष्याचा मार्ग मोकळा करण्यावर कसा प्रभाव पडू शकतो, हे त्यांच्या यशोगाथेतून अधोरेखित होते.

Publication:	Sahakara Bhoomi, Pg 6	Edition: Andhra Pradesh	Print
Published Date:	March 6, 2024		

Rural Development through Degitalization of Coepetatives

కంప్యూటరీకరణ విధానం రూపొందించే సమావేశంలో ముఖ్య అతిథి షా

డిజిటల్ 'సహకారం'తో గ్రామీణ ప్రగతి!

- సంపన్న గ్రామాలు అభివృద్ధికి ప్రధాన మోడ్ పునాదులు
- డిజిటల్ ఇండియా, సహకార మంత్రిత్వ శాఖ నిరర్హాలు
- సహకార వ్యవస్థ కంప్యూటరీకరణ రూ. 225 కోట్ల వ్యయం
- పారదర్శకత, జవాబుదారీతనంతో అమలీకరి చేశారు
- మొత్తం వ్యవస్థ అభివృద్ధికి ప్రధాన మోడ్ పునాదులు
- 'కంప్యూటరీకరణ విధానం' ప్రారంభ సందర్భో అతిథి షా

సహకారంపై ప్రతిపది

సమావేశం ప్రధాన సరీంధ్ర మోడీ నాయకత్వంలో ఉలోకా మనం "సహకారం నీ నమ్మకం" డిజిటల్ సహకారం చేసే దిశలో మరో ముందడుగు వేస్తున్నామని కేంద్ర హోం, సహకార శాఖ మంత్రి అతిథి షా అన్నారు. సర్వోత్తమ సహకార మంత్రిత్వ శాఖను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా సహకార సంఘాలతో సంబంధమున్న ప్రజల దిరికాల కోరికను ప్రధాన నిరర్హనని ఉద్ఘాటించారు. రాష్ట్రాల సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రార్ (ఆర్.ఎన్.ఐ.)లు, వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి బ్యాంకుల (ఎఐడిఐ) కార్యాలయాలకు కంప్యూటరీకరణ విధానాన్ని సూక్ష్మీకరించారు. ప్రారంభించారు. ఉపసంధ్యంగా అధికార సందర్భో మంత్రి అతిథి షా ప్రసంగిస్తూ, మోడీ ప్రభుత్వం విదేశీ పాలనాకాన్ని పూర్తి చేసుకోలేకపోవడం, ఈ విదేశీలో చేకంటోని గ్రామాలు, పేదలు, రైతులు కోసం మోడీ రెండు ముఖ్యమైన విషయాలను గుర్తించారు. మోడీ నాయకత్వంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చేకంటోని కోల్పాది మంది పేదల జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడం, డిజిటల్ 23కోట్ల మంది రాంధ్ర్య రీణ మంది అభివృద్ధిపరచారు. సహకార సంఘాల ద్వారా కోల్పాది మంది ప్రజలను స్వయం సహాయోత్సాహం చేయడానికి విదేశీమైన వ్యవస్థను ప్రధాన స్థానంలో ఉంచారు. విశాల దృక్పథంతో చేపట్టిన ఈ విషయ ద్వారా మోడీ ప్రభుత్వం అభివృద్ధి గ్రామీణాభివృద్ధికి పునాది వేసినట్లుగా, మోడీ ప్రభుత్వం

జీవనస్థితి రెండు విధాలు - డిజిటల్ ఇండియా, సహకార మంత్రిత్వ శాఖ ఏర్పాటు - చేకంటో సంపన్న గ్రామాలు అభివృద్ధిపరచడానికి ప్రధాన అనే విషయాన్ని రూపొందించే సమావేశం ప్రారంభించారు.

ఉలోకా డిజిటల్ ఇండియా ద్వారా సహకారం గ్రామాలకు కూడా చేరడం ప్రారంభమైంది. కేంద్ర మంత్రి షా, ప్రభుత్వ మంత్రిత్వ శాఖ సహకార సంఘాల సంఘాల (సీ.ఎన్.ఐ) మెంబర్లని రాష్ట్రాల సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయాల, వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి బ్యాంకుల కంప్యూటరీకరణ విధానం మొత్తం సహకార వ్యవస్థను మోడీ అభివృద్ధిపరచారు. ఈ రెండు విధాలును సహకారం రూ. 225 కోట్ల అభివృద్ధిపరచారు, ఇందులో రూ. 120 కోట్ల ఎఐడిఐలు, రూ. 95 కోట్ల అభివృద్ధి బ్యాంకులను ఏర్పరచారు. డిజిటల్ పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం పెరుగుతుంది, మెచ్చ రిగ్రాఫిక రూపాల కోరి రైతులకు చేరే మంది ఈ విషయాలకు కల్పిస్తున్నట్లు తెలిపారు.

సహకార సంఘాలలో డిజిటల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ సు పెంపొందించడానికి గత రెండ్లలో మోడీ ప్రభుత్వం దూరదృష్టితో చేకంటోనిగా మరచింది అతిథి షా చెప్పారు. సహకార మంత్రిత్వ శాఖ ఏర్పాటు చేకంటో మెంబర్లని డిజిటల్ ఐ, పెంట్లలో రిజిస్ట్రార్ అఫ్ కోఆపరేటివ్, ఆ కల్యాణ డిజిటల్ ఐతో పాటు అన్ని జిల్లా, రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకులకు కంప్యూటరీకరణ చేశారు. డిజిటల్ కల్యాణ, జాతీయ సహకార డిజిటల్ రూపొందించడం, వేరీ కంప్యూటరీకరణతో మొత్తం సహకార రంగం డిజిటల్ ప్రపంచంలోకి ప్రవేశిస్తోందన్నారు. డిజిటల్ డిజిటల్ ఐ కంప్యూటరీకరణ అభివృద్ధి, ప్రజాసేవ సెన్టర్ ను నాలుగు రూపొందించినట్లుగా, జాకప్ అన్ని డిజిటల్ ఐను అతిథి అనుసంధానం చేస్తామని అయ్యం చెప్పారు. పెంట్లలో రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయాలన్ని కంప్యూటరీకరణం చేకంటోనిగా కూడా పూర్తిపరచారు. తద్వారా ఈ కార్యాలయాలన్ని విషయం ఒకే సెన్టర్ వేరీతో చేకంటోమవుతాయి. జాతీయ సహకార డిజిటల్ ఐ ద్వారా రాష్ట్ర, జిల్లా, మండల, గ్రామ స్థాయిలోని సహకార సంఘాల కల్పితమైన సమాచారం తెలిపేటోంది, తద్వారా సహకార రంగం అభివృద్ధికి ఒక గ్రేమ్ వర్క్ రూపొందించినట్లుగా

Publication:	Sahas Varta, pg 4	Edition: Satara	Print
Published Date:	March 6, 2024		

The news is about Mann Deshi Mahila Sahakari Bank in Satara, Maharashtra, the first Co-operative Bank For Women In Rural India

माणदेशी बँकेद्वारे मायक्रोफायनान्स आणि प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून हजारों महिलांचे सशक्तीकरण

साहस वार्ता

सातारा: आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाच्या निमित्ताने, वित्तीय समावेशकता आणि सर्वसमावेशक दृष्टिकोनामुळे ग्रामीण महिला उद्योजकांचे सशक्तीकरण कसे होऊ शकते, याचे एक उत्तम उदाहरण म्हणून सातारातील माणदेशी महिला सहकारी बँक समोर येते. १९९७ मध्ये एका साध्या नकारामुळे क्रांतीची ठिणगी पडली. कांताबाई या ग्रामीण महिलेला एक साधे बचत खाते काढण्यास नकार देण्यात आला. त्यामुळे खेड्यांमधील महिला उद्योजकांना मिळणाऱ्या आर्थिक सेवांमध्ये प्रचंड अंतर अधोरेखित झाले. या घटनेने प्रेरित होऊन चेतना सिन्हा यांनी माणदेशी महिला सहकारी बँक या केवळ महिलांसाठी असलेल्या अनोख्या सहकारी बँकेची स्थापना केली. थोड्याच काळात माणदेशी महिला सहकारी बँक - 'महिलांनी, महिलांसाठी चालविलेली बँक' एक क्रांती बनली.

केवळ १३०० पेक्षा जास्त महिलांनी आपली

बचत जमा करण्यापासून सुरुवात झालेल्या माणदेशी बँकेचा ७५० गावांमधील ३०,००० पेक्षा जास्त सदस्यांना सेवा पुरविण्याएवढा विस्तार झाला आहे. तिच्या आठ शाखांमधून आर्थिक प्रगतीचे मार्ग उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. या बँकेच्या ८ शाखा आहेत - म्हसवड, गोंदवले, वडुज, दहिवडी, सातारा, लोणंद, धायरी आणि कामोटे (नवी मुंबई). तिने २०२२-२३ मध्ये २४८.७२ कोटी रुपयांचा व्यवसाय गाठला. तो आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ पेक्षा २१५.६५ कोटीपेक्षा १५.३३ टक्के अधिक होता. बँकेचा निव्वळ नफा २०२१-२०२२ च्या तुलनेत २०२२-२०२३ मध्ये दुपटीने वाढून ६० लाख रुपयांवर पोचला. बँकेत मार्च २०२३ च्या अखेर ७६ कर्मचारी होते. आर्थिक साक्षरतेचे महत्त्व ओळखून माणदेशी बँकेने रोकडरहित (कॅशलेस) बँकिंगला प्रोत्साहन दिले आहे. वापरकर्त्याला अनुकूल उपाय

पुरवून सोयीस्कर, सोयीस्कर, प्रतिनिधी-आधारित डिजिटल बँकिंग सेवा दिली आहे.

त्यांच्या एका सर्वात परिणामकारक उपक्रमातून ग्रामीण बाजारपेठेतील महिला विक्रेत्यांच्या गरजा थेट पूर्ण करण्यात येतात. या बँकेची अशा प्रकारची पहिलीच घरपोच रोकड प्रवाह सुविधा हजारो महिलांना खेळते भांडवल उपलब्ध करून देते. त्यातून सकाळी कर्ज घेऊन संध्याकाळी त्यातील काही भागाची परतफेड केली जाते. अशा रीतीने व्यवसाय सुरळीत चालण्याची खात्री होते.

आर्थिक समावेशाच्या पलीकडे, माणदेशी फाउंडेशन ही बँकेची पालक संस्था ग्रामीण महिलांसाठी विशेष व्यवसाय शाळा चालवते. या कार्यक्रमांचा ४८०००० हून अधिक महिलांनी लाभ घेतला आहे. त्यांच्या वार्षिक उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली आहे आणि त्यांना त्यांचा व्यवसाय स्थापित करण्यासाठी

आणि वाढवण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळाली आहेत. बँकेचे चेंबर ऑफ कॉमर्स धोरणात्मक बदलांसाठी समर्थन देऊन महिलांचे आणखी सशक्तीकरण करते. त्यांना नवीन बाजारपेठांमध्ये प्रवेश करण्यात आणि समवयस्कांसह नेटवर्कमध्ये मदत करते. तसेच महिलांच्या नेतृत्वाखालील व्यवसायांना यशस्वी होण्यासाठी सहाय्यक वातावरण वाढवते. याशिवाय त्यांचे कम्प्युटिरी रॅडिओ स्टेशन महिला उद्योजकांच्या यशोगाथा प्रसारित करते. त्यातून इतरांना आपल्या स्वप्नांचा पाठपुरावा करण्यासाठी प्रेरणा आणि प्रोत्साहन देते. माणदेशी महिला सहकारी बँकेचा बहुआयामी दृष्टिकोन हा ग्रामीण महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी एक आदर्श आहे. केंद्रित आर्थिक समावेशन, कौशल्य विकास आणि बाजू मांडण्याचा ग्रामीण भारतातील महिलांसाठी अधिक समावेशक आणि न्याय्य भविष्याचा मार्ग मोकळा करण्यावर कसा प्रभाव पडू शकतो, हे त्यांच्या यशोगाथेतून अधोरेखित होते.

Publication:	Lok Prabhat, Pg 3	Edition: Satara	Print
Published Date:	March 6, 2024		

The news is about Mann Deshi Mahila Sahakari Bank in Satara, Maharashtra, the first Co-operative Bank For Women In Rural India

माणदेशी बँकद्वारे मायक्रोफायनान्स आणि प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून हजारों महिलांचे सशक्तीकरण

सातारा : आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाच्या निमित्ताने, वित्तीय समावेशकता आणि सर्वसमावेशक दृष्टिकोनामुळे ग्रामीण महिला उद्योजकांचे सशक्तीकरण कसे होऊ शकते, याचे एक उत्तम उदाहरण म्हणून सातारातील माणदेशी महिला सहकारी बँक समोर येते. १९९७ मध्ये एका साध्या नकारामुळे क्रांतीची ठिणगी पडली. कांताबाई या ग्रामीण महिलेला एक साधे बचत खाते काढण्यास नकार देण्यात आला. त्यामुळे खेड्यांमधील महिला उद्योजकांना मिळणाऱ्या आर्थिक सेवांमध्ये प्रचंड अंतर अधोरेखित झाले. या घटनेने प्रेरित होऊन चेतना सिन्हा यांनी माणदेशी महिला सहकारी बँक या केवळ महिलांसाठी असलेल्या अनोख्या सहकारी बँकेची स्थापना केली. थोड्याच काळात माणदेशी महिला सहकारी बँक - महिलांनी, महिलांसाठी चालविलेली बँकफ

एक क्रांती बनली. केवळ १३०० पेक्षा जास्त महिलांनी आपली बचत जमा करण्यापासून सुरुवात झालेल्या माणदेशी बँकेचा ७५० गावांमधील ३०,००० पेक्षा जास्त सदस्यांना सेवा पुरविण्याएवढा विस्तार झाला आहे. तिच्या आठ शाखांमधून आर्थिक प्रगतीचे मार्ग उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

या बँकेच्या ८ शाखा आहेत - म्हसवड, गोंदवले, वडुज, दहिवडी, सातारा, लोणंद, धायरी आणि कामोठे (नवी मुंबई). तिने २०२२-२३ मध्ये २४८.७२ कोटी रुपयांचा व्यवसाय गाठला. तो आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ पेक्षा २१५.६५ कोटीपेक्षा १५.३३ टक्के अधिक होता. बँकेचा निव्वळ नफा २०२१-२०२२ च्या तुलनेत २०२२-२०२३ मध्ये दुपटीने वाढून ६० लाख रुपयांवर पोचला. बँकेत मार्च २०२३ च्या अखेर ७६ कर्मचारी होते. आर्थिक साक्षरतेचे महत्त्व ओळखून माणदेशी बँकेने रोकडरहित (कॅशलेस) बँकिंगला प्रोत्साहन दिले आहे. वापरकर्त्याला अनुकूल उपाय पुरवून सोयीस्कर, सोयीस्कर, प्रतिनिधी-आधारित डिजिटल बँकिंग सेवा दिली आहे. त्यांच्या एका सर्वात परिणामकारक उपक्रमातून ग्रामीण बाजारपेठेतील महिला विक्रेत्यांच्या

गरजा थेट पूर्ण करण्यात येतात. या बँकेची अशा प्रकारची पहिलीच घरपोच रोकड प्रवाह सुविधा हजारो महिलांना खेळते भांडवल उपलब्ध करून देते. त्यातून सकाळी कर्ज घेऊन संध्याकाळी त्यातील काही भागाची परतफेड केली जाते. अशा रीतीने व्यवसाय सुरळीत चालण्याची खात्री होते. आर्थिक समावेशाच्या पलीकडे, माणदेशी फाउंडेशन ही बँकेची पालक संस्था ग्रामीण महिलांसाठी विशेष व्यवसाय शाळा चालवते. या कार्यक्रमांचा ४८०००० हून अधिक महिलांनी लाभ घेतला आहे. त्यांच्या वार्षिक उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली आहे आणि त्यांना त्यांचा व्यवसाय स्थापित करण्यासाठी आणि वाढवण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळाली आहेत. बँकेचे चेंबर ऑफ कॉमर्स धोरणात्मक बदलांसाठी समर्थन देऊन महिलांचे आणखी

सशक्तीकरण करते. त्यांना नवीन बाजारपेठांमध्ये प्रवेश करण्यात आणि समवयस्कांसह नेटवर्कमध्ये मदत करते. तसेच महिलांच्या नेतृत्वाखालील व्यवसायांना यशस्वी होण्यासाठी सहाय्यक वातावरण वाढवते. याशिवाय त्यांचे कम्प्युनिटी रेडिओ स्टेशन महिला उद्योजकांच्या यशोगाथा प्रसारित करते. त्यातून इतरांना आपल्या स्वप्नांचा पाठपुरावा करण्यासाठी प्रेरणा आणि प्रोत्साहन देते. माणदेशी महिला सहकारी बँकेचा बहुआयामी दृष्टिकोन हा ग्रामीण महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी एक आदर्श आहे. केंद्रित आर्थिक समावेशन, कौशल्य विकास आणि बाजू मांडण्याचा ग्रामीण भारतातील महिलांसाठी अधिक समावेशक आणि न्याय्य भविष्याचा मार्ग मोकळा करण्यावर कसा प्रभाव पडू शकतो, हे त्यांच्या यशोगाथेतून अधोरेखित होते.

Publication:	Tarun Bharat, pg 10	Edition: Satara	Print
Published Date:	March 7, 2024		

The news is about Mann Deshi Mahila Sahakari Bank in Satara, Maharashtra, the first Co-operative Bank For Women In Rural India

माणदेशी बँकेद्वारे होणार महिलांचे सशक्तीकरण

प्रतिनिधी
सातारा

आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाच्या निमित्ताने, वित्तीय समावेशकता आणि सर्वसमावेशक दृष्टिकोनांमुळे ग्रामीण महिला उदात्त जाण्याची सशक्तीकरण कसे होऊ शकते, याचे एक उत्तम उदाहरण म्हणून सातारातील माणदेशी महिला सहकारी बँक समोर येते. सन १९९७ मध्ये एका साध्या नकारामुळे क्रांतीची ठिणगी पडली. कांताबाई या ग्रामीण महिलेला एक साधे बचत खाते काढण्यास नकार देण्यात आला. त्यामुळे खेड्यांमधील महिला उद्योजकांना मिळणाऱ्या आर्थिक सेवांमध्ये प्रचंड अंतर अधोरेखित झाले. या घटनेने प्रेरित होऊन चेतना सिन्हा यांनी माणदेशी महिला सहकारी बँक या केवळ महिलांसाठी असलेल्या अनोख्या सहकारी बँकेची स्थापना केली.

थोड्याच काळात माणदेशी महिला सहकारी बँक 'महिलांनी, महिलांसाठी चालविलेली बँक' एक क्रांती बनली. केवळ १३०० पेक्षा जास्त महिलांनी आपली बचत जमा करण्यापासून सुरुवात झालेल्या

माणदेशी बँकेचा ७५० गावांमधील ३०,००० पेक्षा जास्त सदस्यांना सेवा पुरविण्याएवढा विस्तार झाला आहे. तिच्या आठ शाखांमधून आर्थिक प्रगतीचे मार्ग उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. या बँकेच्या म्हसवड, गोंदवले, वडूज, दहिवडी, सातारा, लोणद, धायरी आणि कामोठे (नवी मुंबई) अशा ८ शाखा आहेत. २०२२-२३ मध्ये २४८.७२ कोटी रुपयांचा व्यवसाय गाठला. तो आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ पेक्षा २१५.६५ कोटीपेक्षा १५.३३ टक्के अधिक होता. बँकेचा निव्वळ नफा २०२१-२०२२ च्या तुलनेत २०२२-२०२३ मध्ये दुपटीने वाढून ६० लाख रुपयांवर पोहोचला. बँकेत मार्च २०२३ च्या अखेर ७६ कर्मचारी होते. आर्थिक साक्षरतेचे महत्त्व ओळखून माणदेशी बँकेने रोकडरहित (कॅशलेस) बँकिंगला प्रोत्साहन दिले आहे. वापरकर्त्याला अनुकूल उपाय पुरवून सोयीस्कर, सोयीस्कर, प्रतिनिधी-आधारित डिजिटल बँकिंग सेवा दिली आहे.

त्यांच्या एका सर्वात परिणामकारक उपक्रमातून ग्रामीण बाजारपेठेतील महिला विक्रेत्यांच्या गरजा थेट पूर्ण करण्यात येतात. या बँकेची अशा प्रकारची पहिलीच घरपोच रोकड प्रवाह सुविधा हजारो महिलांना खेळते भांडवल उपलब्ध

करून देते. त्यातून सकाळी कर्ज घेऊन संध्याकाळी त्यातील काही भागाची परतफेड केली जाते. अशा रितीने व्यवसाय सुरळीत चालण्याची खात्री होते. आर्थिक समावेशाच्या पलिकडे माणदेशी फाउंडेशन ही बँकेची पालक संस्था ग्रामीण महिलांसाठी विशेष व्यवसाय शाळा चालवते. या कार्यक्रमांचा ४८०००० हून अधिक महिलांनी लाभ घेतला आहे. त्यांच्या वार्षिक उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली आहे आणि त्यांना त्यांचा व्यवसाय स्थापित करण्यासाठी आणि वाढवण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळाली आहेत.

बँकेचे चेअर ऑफ कॉमर्स धोरणात्मक बदलांसाठी समर्थन देऊन महिलांचे आणखी सशक्तीकरण करते. त्यांना नवीन बाजारपेठांमध्ये प्रवेश करण्यात आणि समयस्कांसह नेटवर्कमध्ये मदत करते. तसेच महिलांच्या नेतृत्वाखालील व्यवसायांना यशस्वी होण्यासाठी सहाय्यक वातावरण वाढवते. याशिवाय त्यांचे कम्प्युनिटी रेडिओ स्टेशन महिला उद्योजकांच्या यशोगाथा प्रसारित करते. त्यातून इतरांना आपल्या स्वप्नांचा पाठपुरावा करण्यासाठी प्रेरणा आणि प्रोत्साहन देते. माणदेशी बँकेचा बहुआयामी दृष्टिकोन हा ग्रामीण महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी एक आदर्श आहे.

Publication:	Assam Post, Pg	Edition: Guwahati	Print
Published Date:	March 8, 2024		

Konoklata Mahila Urban co-op Bank ensuring women's financial inclusion

Jorhat: The Konoklata Mahila Urban co-operative Bank, Jorhat stands out as a shining example of how the cooperative movement has paved the way for women's economic independence and participation in the financial sector, making it a true inspiration on Women's Day and beyond. Established in 1998 and named after freedom fighter Swahid Konoklota Barua, this is the only all-women bank in Assam. It has over 25,000 accounts, and more than 300 self-help groups have benefited from its credit schemes. This unique institution serves as a true inspiration, not just on Women's Day, but for the cooperative movement as a whole. The borrowing capacity of the members has been raised from Rs 1,000 to Rs 50,000 at the lowest category. The bank serves over 250 customers every day. The Konoklata Mahila Bank prioritises women's empowerment by ensuring their financial inclusion. This includes providing services targeted towards their needs, along with the assurance of risk covers. It has blazed a trail by harnessing the potential of an all-women workforce and member force, raising the bar for what can be achieved when the spirit of co-operatives meets the vision of women empowerment. The bank's clear vision and commitment to expansion en-

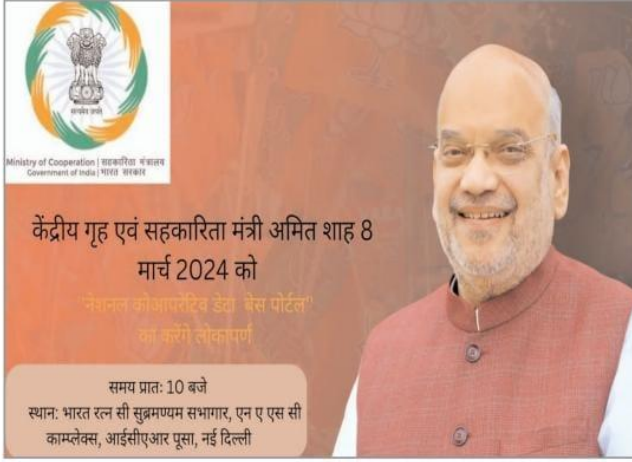
sure its continued success. Additionally, regular training for board members, potentially provided by the Reserve Bank of India, strengthens the bank's governance and knowledge base. The bank was started by 52 individuals. The key initiator was Padmashri Mrs. Lakhimi Baruah. It has branches in the three districts of the state. Serving Jorhat, Golaghat, and Sivasagar districts, over 70 per cent of its clientele are illiterate. Notably, 85 per cent of its customers belong to scheduled castes, tribes, minorities, and other backward classes. The bank has won several awards under the present 5th time Chairperson Mrs. Shakuntala Devi. The Assam Government has recognised the financial institution as an ideal co-operative bank. On International Women's Day (2016), the Ministry of Women and Child Development, Government of India, conferred Nari Shakti Award to this bank for its exceptional contribution towards the empowerment of women. Mrs. Lakhimi Baruah M.D. and the initiator of the Bank received "Devi Ahilyabai Holkar Award" from the then President of India, Mr. Pranab Murkherjee, at Rashtrapati Bhawan, New Delhi on behalf of the bank. The Government of Assam, Co-operation Department conferred the award "Successful Co-Operative Bank of the State".

Publication:	Indhra Prabha	Edition: Telangana	Print
Published Date:	March 8, 2024		

దేశవ్యాప్తంగా ప్రారంభం కానున్న నేషనల్ కోపరేటివ్ డేటా బేస్ పోర్టల్.

న్యూఢిల్లీలో ప్రారంభించునున్న కేంద్ర హెహామ్, సహకార శాఖ మంత్రి అమిత్ షా...

వివరాలను వెల్లడించిన డాక్టర్ ఎస్ఎల్ఎన్ టి శ్రీనివాస్..

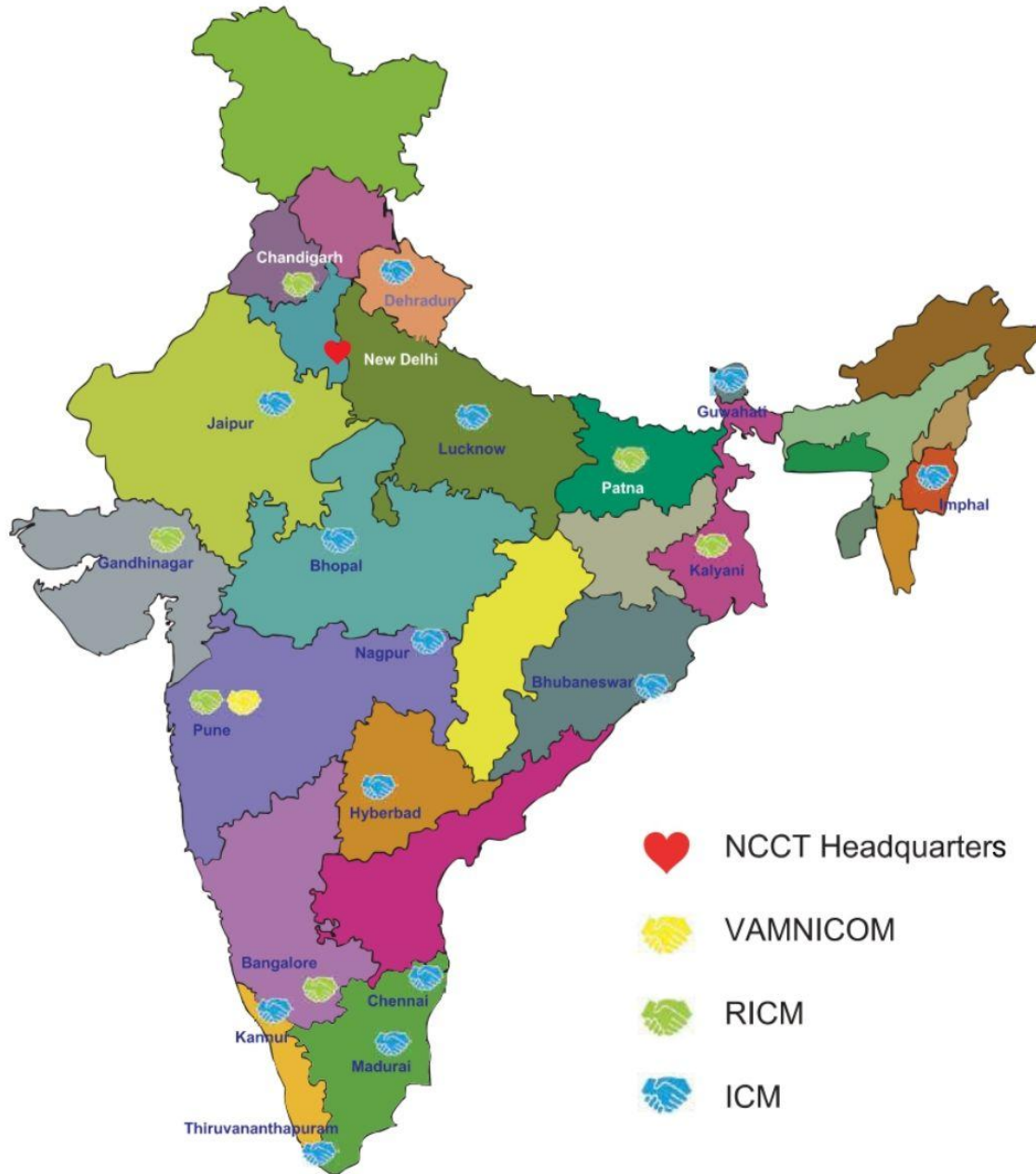

కరీంనగర్ : (ఇంద్ర ప్రభ): భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్న సహకార రంగాన్ని అభివృద్ధి పథంలో నడిపించడానికి వీలుగా కేంద్ర సహకార మంత్రిత్వ శాఖ తీసుకున్న విధానాలలో భాగంగా ఈ నెల 8న శుక్రవారం కేంద్ర సహకార మంత్రి చేతుల మీదుగా నేషనల్ కోపరేటివ్ డేటా బేస్ పోర్టల్ ను ప్రారంభించనున్నారని డాక్టర్ శ్రీనివాస్ వెల్లడించినారు. కరీంనగర్ లో విలేకరుల

సమావేశంలో డాక్టర్ శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ ఈ పోర్టల్ ద్వారా సహకార వ్యవస్థలోని వివిధ రంగాల పనితీరును సమీక్షించడం ద్వారా నిర్దేశించుకున్న ఫలితాలను రాబట్టడానికి తథానగుణంగా నిర్ణయాలను తీసుకొనుట సులభతరం అవుతుందని అన్నారు. నేషనల్ కోపరేటివ్ డేటా బేస్ పాటలు ద్వారా వివిధ రాష్ట్రాల్లో పనిచేస్తున్న సహకార సంస్థల్లో జరిగే వ్యాపార లావాదేవీలు అనుసరిస్తున్న బెస్ట్ ప్రాక్టీస్ అదేవిధంగా అందుబాటులో ఉన్న గణాంకాలు అధ్యయనం చేయడానికి ఆస్కారం ఉంటుందని డాక్టర్ శ్రీనివాస్ అన్నారు. భారత ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోడీ ఆశిస్తున్న సహకారం ద్వారా సమృద్ధి ఆశయానికి అనుగుణంగా సహకార వ్యవస్థను మరింత సంఘటితం చేయడానికి రానున్న రోజుల్లో ఈ పోర్టల్ దోహదపడుతుందని డాక్టర్ శ్రీనివాస్ అన్నారు.

AMADEVI, Printed at: INDHRA PRABHA Printers, H.No: 5-99, ALGUNC 505002, (Telangana), APTEL\2011\37901, Editor : BONALA THIRUMAL

LOCATIONS OF NCCT INSTITUTES

NATIONAL COUNCIL FOR COOPERATIVE TRAINING

(AN AUTONOMOUS SOCIETY PROMOTED BY MINISTRY OF COOPERATION, GOVERNMENT OF INDIA)

3, Siri Institutional Area (3rd Floor), August Kranti Marg, New Delhi-110016

011-41096510

secy-ncct@gov.in

www.ncct.ac.in